info@payamdaily.ir

نخستین روزنامه صبح البرز

# پیام آشنا

شماره ۱۸۴۲
یکشنبه / ۴۶ اردیبهشت / ۱۴۰۰
۴ / شوال / ۱۴۴۲
16 / May / 2021

صاحب امتیاز: موسسه همگامان اندیشه زمان
مدیرمسئول: محمود حیدری سردبیر: باهره حیدری
نشانی: کرج، بلوار تعاون، خیابان فرهنگ، جنب کانون کارشناسان، برسمی ماه گستری
تلفن: ۳۲۵۳۲۸۳۸-۳۲۵۳۲۳۲۳-۰۲۶ فکس: ۳۲۵۵۳۸۳۸
فکس اینترنتی پیام آشنا: ۰۲۱-۸۹۷۸۶۷۲۹
امتیاز در طرح ارزیابی کیفی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی: ۴۲/۴۶
چاپ: کارگر

کافه پیام

برای انعکاس نظرات و گلایه ها و پیشنهادات خود درباره مسائل البرز با پیام آشنا تماس بگیرید

۳۲۵۵۳۸۳۸
۳۲۵۴۱۴۹۵
۰۹۰۱۴۰۴۸۳۳۳

## با شعرای کرج

### عطر نفس هایت

پندار نداشتنت
می شکند احساسم را
در اوج باورهایم
می بینمت همواره
دوبار جان می گیرم
وقتی
عطر نفس هایت
نوازش می کند
گونه لم را

بهروز قاسمی(رها)

## قاب سبز

### خدایی که همین نزدیکی ست

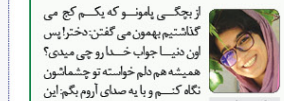

هانیه شعبان پور

از بچگی یاموـو که یکـم کج می گذاشتیم بهمون می گفتن: دختر! پس اون دنیـا جواب خـدا رو چی میدی؟ همیشه هم دلم خواسته تو چشماشون نگاه کنـم و با یه صدای آروم بگم: این دنیا چی؟ جـواب متو کی تو این دنیا میدهـ ها!!

بابا. خدای من نه ترسـناکه، نه خشنه، نه عصبانیه، نه بی رحمـه، نه پر از کینه و انتقام. خدای من یه دنیا مهربونی و لطافت و آرامش و صداقته.

خدای من یه دنیا بخشندگیه و بخشندگی.

خدای من هیچوقت من و پس نمیزنه. هیچ وقت به من اخم نمیکنه. هیچ وقت در دلشو رو به من نمیبندد.

به قول پروین اعتصامی که میگه:

در نمیبندد ز کس دربان ملـ.

خدای من یه دنیا قشنگیه! خدای منـ. میدونی خدای من دقیقا همونیه که موقع هایی که اوج ناراحتیمه نیاز نیست بشینم با کلی کلمات سخت و پیچیده سعی کنم حالمو برات توصیف کنم.

خدای من بدون اینکه نیاز باشه چیزی بهش بگم همه دردامو میدونه.

بدون اینکه ازش بخوام همیشه حواسش بهم هست. حتی اگه من حواس پرت ترین باشم.

خدای من، من و هر لحظه تو آغوشـش میگیره تا من و از امواج سـختی و ناراومی ها به سـاحل آرامش و خوشبختی برسونه. خدای من به یقل آرامش و محبته.

خدای من بی رنگ نیست. خدای من رنگین کمونیه پر از رنگ قشنگ و شاد؛ پر از تیرگی ها و روشنی ها.

حالا حتما میخوای بگی چرا تیرگی؟ موقع هایی که حالم خوب نیست و دلم فقط تنهایی میخواد من و میبره اون ته ته اون نقطه اوج سیاهی میگه ببین درسته که بالاتر از سیاهی رنگی نیست ولی خیالت راحت راحت من اینجام همین بغل.

وَ نَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْ حَبْلِ الْوَرِيد (همانا ما از رگ گردن به تو نزدیکتریم)

فقط آوردمت اینجا که دور باشی از چشم اون مجسمه های خاکی روی زمین آوردمت به سرزمین آرامش خودم. من و میبره به یه خواب آرامش بخش؛ ببین خدای من خیلی قشنگه! خدای من پر از رنگه!

از سیاهِ سیاه گرفته تا سفیدِ سفید. آره خدای من همه جا هست! اما همه جا با من هست.

خدای من دوست دارم من مستقیم باهاش حرف بزنم. دوست داره خودم غم و شـادیامو بهش بگم. من حس میکنم خدا دوست داره من خودم بدون واسطه باهاش درد و دل کنم.

ته ته حرفم اینه: من برای شناختن خدای خودم به کسی نیاز ندارم. من خدای خودمو میشناسم چون حسش میکنم؛ تو اوج ناامیدی و اوج امید حسش میکنم.

چون من مهربونیا و محبتاشو حس میکنم. مهم تر از همه من حس میکنم که...

هر وقت حالم بد بغلم کرده و داره آروم آروم تو آغوشـش تکونم میده و "خدایی که همین نزدیکی است."

از تمام خوانندگان پیام آشنا می خواهیم، یکی از مهم ترین مشکلاتی که در محله ی زندگی خود با آن دست به گریبان هستید برایمان پیامک کنید تا در ستون «پیامک های وارده» با نام تان- در صورت تمایل- منتشر شود.

SMS
۳۰۰۰۴۸۰۲۶۰۰۲۰

## فال ۴۶

امروز با حافظ

روزه هر چند که مهمان عزیز است ای دل
صحـبتش موهـبتی دان و شدن انعامی
مرغ زیـــرک به در خـــانقه اکنـــون نپرد
که نهاده دست به هر مجلس وعظی دامی

## خواندنی

### چه زند گیست کسی را که آشنا تو نباشی

بیدل دهلوی

## فال نرج

اوقات شرعی فردا

| اذان صبح | طلوع آفتاب | اذان ظهر | غروب آفتاب | اذان مغرب |
|---|---|---|---|---|
| ۰۴:۲۲ | ۰۶:۰۲ | ۱۳:۰۴ | ۲۰:۰۵ | ۲۰:۲۴ |

## برگه

سعادت، عادت است. آن را پرورش دهید.

آلبرت هوبار

## یادداشت

# راز سندزدن ۲۵ اردیبهشت به نام فردوسی

نامگذاری ۲۵ اردیبهشت‌ماه به نام حکیم توس هم ماجرایی دارد که دلستانش از شیراز شروع می‌شود

**به گزارش پیام آشنا**، روزنامه خراسان نوشت: «چند سالی است که حال و هوای اردیبهشت با ادبیات فارسی پیوند خورده است. اولین روزش سعدی را به یادمان می‌آورد و آخرین روزهایش یادآور عظمت و بزرگی فردوسی و پاسداشت زبان فارسی است. هر کدام از روزهای تقویم که به یاد یکی از بزرگان ادبیات نام‌گذاری شده‌اند، وجه تسمیه‌ای دارند؛ از روز ولادت یا درگذشت آنان گرفته تا رخداد و اتفاقی که باعث شده است آن روز به نامشان ثبت شود. نامگذاری ۲۵ اردیبهشت‌ماه به نام حکیم توس هم ماجرایی دارد که دلستانش از شیراز شروع می‌شود. در لامه، دلیل نام‌گذاری این روز به نام فردوسی و پاسداشت زبان فارسی را از زبان پیشنهاددهنده‌اش، یعنی محمدجعفر یاحقی، استاد ادبیات و مدیر قطب علمی فردوسی‌شناسی می‌خوانید.

«سال ۱۳۷۶ بود و من در مرکز خراسان‌شناسی کار می‌کردم که به مراسم یادبود حافظ در شیراز برای سخنرانی دعوت شدم. آن سال، اولین سالی بود که بزرگداشت حافظ برگزار می‌شد. من هم آنجا اعلام کردم که می‌خواهیم روزی را برای بزرگداشت فردوسی اعلام کنیم. بلافاصله با دوستانمان در مرکز خراسان‌شناسی، روز ۲۵ اردیبهشت را پیشنهاد کردیم و چه تسمیه‌ای را هم از یک بیت شاهنامه گرفتیم که این است:

### سر آمد کنون قصه یزدگرد
### به ماه سفندارمذ روز ارد

یعنی سرایش شاهنامه در روز ۲۵ اسفند به پایان رسیده است. ما دیدیم ۲۵ اسفند وقت خوبی برای بزرگداشت نیست. چون شب عید است و هوا هم خیلی مساعد نیست و تازه تقویم قدیم شاهنامه با تقویم ما جور نیست و بنابراین بهترین ماه اردیبهشت است که طبیعت خرم است و مسافران عید از مشهد رفته‌اند و مسافران تابستانی هم هنوز نیامده‌اند. از این رو ۲۵ اردیبهشت را به شورای فرهنگ عمومی استان پیشنهاد دادیم و قبول کردند. بعد در سطح کشوری هم مقامات را توجیه و قانع کردیم و بالاخره شورای عالی انقلاب فرهنگی این روز را تصویب کرد. از طرفی دانشگاهیان خارج از کشور هم روزهای دیگری را پیشنهاد دادند و من متقاعدشان کردم و خوشبختانه این روز به نام فردوسی جا افتاد. از چهار سال پیش هم، «پاسداشت زبان فارسی» به این روز اضافه شد.»

## یادداشت

# داشتن دوست خیالی کودک چه مزایا و معایبی دارد؟

**به گزارش پیام آشنا** به نقل از آقای روان‌شناس، کودکان معمولاً در حدود ۴-۳ سالگی یک دوست خیالی برای خود ایجاد می‌کنند. این دوست می‌تواند چندین سال در کنار آن‌ها بماند؛ اما معمولاً وقتی کودک در یکی دو سال اول دبستان تحصیل می‌کند، دوست خیالی‌اش ناپدید می‌شود. موارد‌ی وجود دارد که دوست به عنوان بخشی از زندگی کودک در دوران دبستان باقی می‌ماند. اما این هنجار نیست. آن‌ها بزرگ خواهند شد، دقیقاً مانند همسالان خود که دوستان خیالی ندارند. تفاوت بین واقعیت و خیال را هم می‌دانند. در این نوشته من به بررسی معایب و فواید داشتن دوست خیالی در کودکان می‌پردازیم.

### مزایای داشتن دوست خیالی

۱- کمک به گسترش دایره لغات در صحبت کردن

طبق بررسی‌های محققان به این نتیجه رسیدند که کودکان در صحبت کردن با دوست خیالی خود واژگان پیچیده‌تری را به کار می‌برند حتی اگر دوست خیالی آن‌ها به نظر‌شان انسان نباشد.

۲- کودک شما همیشه همبازی دارد

شاید شما پدر و مادری باشید که علاقه بازی با کودک خود است اما نباید فراموش کنید شما که همیشه زمان و حوصله لازم برای بازی با او ندارید. داشتن دوست خیالی باعث می‌شود کودک شما همیشه سرگرم بازی با کسی باشد.

۳- بهبود مهارت‌های اجتماعی با کمک دوست خیالی

اگر چه یک دوست خیالی واقعی نیست، اما تعامل بین کودک نوپا و نظرات او واقعی است. هرچه کودک شما با چیزی بیشتر تمرین کند، در این کار مهارت بهتری خواهد داشت. مطالعه‌ای که در مجله روانشناسی تجربی کودک منتشر شد، این موضوع را تأیید می‌کند و حاکی از آن است که دوستی‌های خیالی به کودکان در روابط واقعی در مراحل بعدی زندگی کمک می‌کنند. از آن‌جا که دوست شما اجازه می‌دهد تا یک بحث دو طرفه انجام دهد، ممکن است به او کمک کند احساسات شخص دیگری را بهتر درک نماید.

۴- افزایش اعتماد به نفس کودک

داشتن شخص دیگری در مراحل زندگی همیشه باعث دلگرمی است و باعث می‌شود راحتتر در مقابل موقع ایستادگی کنیم همین موضوع برای کودکان هم صدق می‌کند.

۵- بهبود تفکر انتزاعی در کودک

در زندگی آینده کودک شما مفاهیم انتزاعی بسیار زیادی وجود خواهد داشت که نیاز به تجسم دارند. بدون شک کودکی که دوست خیالی دارند در آینده در این مهارت از بقیه یک سر و گردن جلوتر خواهند بود.

### معایب داشتن دوست خیالی

۱- انجام کارهای خطرناک توسط کودک

یکی از مواردی که والدین هنگام داشتن فرزند دوست خیالی اغلب از آن می‌ترسند این است که چگونه این دوست بر فرزندشان تأثیر می‌گذارد. اکنون واضح است که دوست خیالی محصول تصورات اوست، اما این بدان معنا نیست که دوست باید دوست خوبی باشد، می‌تواند دوست بدی هم باشد. اگر والدین متوجه شدند که مسائل به این شکل پیش می‌روند، قطعاً باید با یک متخصص تماس بگیرند تا قبل از این که کودک و دوست خیالی آن‌ها کارهایی را انجام دهند، کار متوقف می‌شود.

۲- کودک از جامعه کناره‌گیری می‌کند

داشتن یک دوست خیالی می‌تواند کودک را از تمایل به برقراری ارتباط با دوستان واقعی خود دور کند و بدیهی است که این خوب نیست. در حالی که، همان‌طور که دیدیم، داشتن یک دوست خیالی می‌تواند مفید باشد، بسیار مهم است که زندگی اجتماعی کودک را خدشه‌دار نکند و هنوز برای دوستان و خانواده واقعی وقت لازم فراهم باشد. این وظیفه هر پدر و مادری است که مطمئن شود کودک با یک دوست خیالی از جامعه کنار نمی‌رود. تعاملات انسانی برای کودکان بسیار مهم است.

۳- دنیای فانتزی کودک به واقعیت تبدیل می‌شود

گرچه خلاق بودن و خیال پردازی دو ویژگی عالی برای کودکان است و باید آنها را گرامی بدارند، اما اگر آن‌ها خود را در تخیل خود گم کنند و نتوانند واقعیت را از آن‌چه ذهنشان ایجاد می‌کند، از هم جدا کنند ممکن است دچار مشکلات جدی شوند.

۴- کودک ساکت می‌شود

کودکان به دلایل زیادی، غلب می‌توانند ساکت باشند. گاهی اوقات کودک فقط خجالتی است و فوق العاده پرحرف نیست و کاملاً خوب است. اما گاهی اوقات کودک به این دلیل ساکت است که فقط با دوست خیالی خود در سر خودش صحبت می‌کند و اگر این اتفاق زیاد بیافتد ممکن است کودک با چالش مواجه شود. کودکان به تعامل واقعی انسانی نیاز دارند و والدین باید بر آن اصرار داشته باشند. مطمئناً آنها باید به آرامی با کودک برخورد کنند و او را تشویق نمایند که بیشتر صحبت کند؛ به گونه‌ای که احساس نکنند مورد حمله قرار می‌گیرد. بهتر است این کار را با ملاقات شما و دوست خیالی او آغاز کنید.

۵- کودک مورد آزار و اذیت قرار می‌گیرد

یکی از دلایل عمده نگرانی والدین در مورد فرزندشان که داشتن یک دوست خیالی است این واقعیت است که اگر دوستان یا همکلاسی‌های کودک در مورد این دوست اطلاعاتی کسب کنند، ممکن است در نهایت بچه را اذیت و آزار کنند. هیچ پدر و مادری دوست ندارد که همسالانشان با کودک خود بدرفتاری کنند، بنابراین طبیعی است که این مورد نگرانی آن‌ها باشد. بعضی اوقات والدین نمی‌توانند آن‌چه را که بین فرزندشان و فرزندان دیگر در جریان است کنترل کنند، اما می‌توانند با احتیاط به کودک بگویند که شاید بهتر باشد دوست خیالیش را مخفی نگه دارد.

۶- سلب مسئولیت از خود

این بسیار مهم است که به کودکان آموزش داده شود مسئولیت کارهای خود را از سنین پایین به عهده بگیرند و اگر کودکی از دوست خیالی خود برای خلاص شدن از مسئولیت خواستفاده می‌کند و آن را سرزنش می‌کند پس این موضوع می‌تواند مشکل‌ساز باشد. والدین باید اطمینان حاصل نمایند که برای کودک روشن می‌کنند که هر کاری که کودک انجام می‌دهد، صرف نظر از این که توسط یکی از دوستان خیالی یا واقعی آن‌ها پیشنهاد شده باشد، باز هم انتخاب خود اوست و او مسئول عواقب آن است.

۷- وقتی دوست خیالی کودک از بین نخواهد رفت

هر کودک متفاوت است. این بدان معناست که برای هر کودک دوست خیالی می‌تواند مدت زمان متفاوتی بماند. اما باید همیشه از بین برود. بعضی از بچه‌ها فقط یک یا دو ماه با دوست خیالی خود معاشرت می‌کنند. در حالی که برای بعضی دیگر حتی ممکن است سه سال طول بکشد. اگر والدین احساس کنند که این مدت کمی بیشتر از حد معمول کشیده حرف زدن با یک متخصص ضرورت پیدا می‌کند.

دریا خوش کلامیان

## بریده جراید

### وداع با زندگی همزمان با عید فطر

**ایران**- همزمان با فرارسیدن عید فطر، دکتر علی شیخ‌الاسلامی، استاد دانشگاه، نویسنده و پژوهشگر ادبیات در سن ۸۵ سالگی و بعد از تحمل چند هفته بیماری با زندگی وداع گفت. این چهره ماندگار ادب فارسی که افزون بر حوزه ادبیات به‌عنوان مفسر قرآن کریم هم فعالیت داشت حدود یک دهه ریاست دانشگاه تربیت‌معلم، بیش از پانزده سال ریاست دانشکده ادبیات دانشگاه تهران و همچنین ریاست دانشگاه‌های علامه طباطبایی و خوارزمی را بر عهده داشته و خود در کسوت استاد نیز سال‌ها به تدریس دانشجویان و علاقه‌مندان مشغول بوده است. آن‌طور که در زندگینامه وی آمده شیخ الاسلامی از نسل سوم استادان دانشکده ادبیات دانشگاه تهران به شمار می‌آید و از محضر بزرگانی همچون بدیع‌الزمان فروزانفر و جلال‌الدین همایی بهره گرفته است. البته شهر فسا می‌پردازد. او اواخر دهه چهل موفق به دفاع از رساله دکترای خود شده و از سال ۱۳۵۰ هم به تدریس در همان دانشگاه مشغول شد و البته به‌مرور ریاست دانشگاه‌هایی را در سطرهای ابتدایی اشاره‌شده بر عهده گرفت. شیخ‌الاسلامی علاوه بر مقالات متعدد به زبان‌های فارسی و عربی، کتاب‌هایی را در زمینه‌های اعتقادی، عرفان، مسائل کلامی و ادبی تألیف یا ترجمه کرده که ازجمله آنها می‌توان به ترجمه «زندگی‌نامه خدیجه کبری و فاطمه زهرا(س)»، تألیف هاشم الحسنی، تألیف «برگزیده متون ادب فارسی دانشگاه»، «راه و رسم منزل‌ها» و «خیال، مثال و جمال در عرفان اسلامی» اشاره کرد. از مقاله‌های او هم می‌توان به انسان کامل در فصوص و مثنوی، مقدمه‌ای بر شرح بوستان سعدی و تاریخچه دانشکده ادبیات اشاره کرد. شیخ‌الاسلامی بیش از همه به‌عنوان حافظ‌شناس و محی‌الدین عربی‌شناس شناخته می‌شود. به‌دنبال درگذشت این چهره ماندگار فرهنگ و ادب، چهره‌های ادبی و سیاسی مختلفی با پیام‌های خود از خدمات ادبی، دینی و دانشگاهی وی گفته‌اند که از جمله آنها می‌توان به جواد ظریفه، سیدحسن خمینی و همچنین وزرای فرهنگ و ارشاد اسلامی و علوم، تحقیقات و فناوری اشاره کرد. البته دانشگاه علامه طباطبایی و مؤسسه خانه کتاب هم به‌طور جداگانه درگذشت او را به اهالی فرهنگ و ادبیات و همچنین جامعه دانشگاهی تسلیت گفته‌اند.

### دیوار کوتاه تاریخ شفاهی

**مهر**- محسن کاظمی نویسنده و محقق تاریخ شفاهی کشورمان در یادداشتی به بحث تاریخ شفاهی و لزوم نگاه درست به آن پرداخته است. تاریخ شفاهی وضعیت بغرنجی در کشور را طی می‌کند. از سویی هیاهو برای آن از سوی مراکز و نهادها بلند است. از سویی دیگر به قربانگاه برده می‌شود. قضاوت‌ها و برخوردهای صفر و صدی به عنوان یک معضل فرهنگی در جامعه ایران، مدتی است گریبان تاریخ شفاهی را نیز گرفته است.

در واقعه انتشار مصاحبه دکتر محمد جواد ظریف در رسانه‌های اپوزیسیون، مسئولان امر به جای آنکه در پی آسیب‌شناسی و پر کردن حفره‌های امنیتی و رفع خلاءهای حقوقی باشند، به یکباره در پی حذف صورت مسأله برآمده و خواهان حذف و تعطیلی پروژه تاریخ شفاهی عملکرد دولت هستند، تا به این شکل شانه از زیر بار مسئولیت حقوقی آن خانه خالی کنند.

مصاحبه تاریخ شفاهی در بستری کاملاً بین‌الاذهانی شکل می‌گیرد. بر فضای ذهنی راوی (مصاحبه‌شونده) و مروخ (مصاحبه‌گر)، چارچوب‌های فکری، روحی، روانی و هنجارهای جامعه‌ای زیسته و تربیت یافته، و نیز داده‌ها و اطلاعات متمرکز و پراکنده مؤثر هستند. مصاحبه گرچه رکن مهم تاریخ شفاهی است، اما همه آن نیست. فقط بخشی از فرآیند تاریخ شفاهی است. برای این که متن مصاحبه‌ای تبدیل به «تاریخ» شفاهی شود، باید از مراحل پیاده‌سازی، آرشیو، کنترل و مقابله، نمایه‌سازی، گویاسازی و تحقیق و تدوین و ـ عبور کند. تدوین فقط ناظر به متن مکتوب کتاب نیست، بلکه شامل تنظیم و سره کردن محصول تاریخ شفاهی در مدیاهای مختلفی است که دست مخاطب را می‌گیرد.

رعایت مراحل پیچیده تاریخ شفاهی از آن روست تا متنی معتبر و معتنابه تولید شود. از آنجا که مصاحبه تحت تأثیر فضای بین‌الاذهانی است، نمی‌تواند بی‌عیب و بی‌نقص باشد. توانایی ذهنی راوی و مورخ محدود است، و وقایع تنها از «زاویه دید» ذهن دیدبان آن‌ها روایت می‌شود. بر این محدویت، باید نقایص مهارتی و فنی، اختلال رفتاری، علایق و سلایق عاملان مصاحبه، و فاکتورها و ریزفاکتورهای بسیاری را افزود. که شرح آن‌ها در حوصله این یادداشت نیست. از این روست که مصاحبه نیاز به غربال‌گری دارد، و از همین جاست که یکی از تفاوت‌های مصاحبه تاریخ شفاهی با دیگر مصاحبه‌ها پیش می‌آید. بخشی از غربال‌گری سر صحنه مصاحبه در چالش‌های پیش آمده میان مصاحبه‌گر و مصاحبه‌شونده صورت می‌گیرد، اما بخش عمده صحت‌سنجی یا به عبارتی روایت‌سازی پس از مصاحبه محوری، از طریق سنجش اعتبار بیرونی، اعتبار درونی و انتقال‌پذیری صورت می‌گیرد تا مصاحبه بتواند به درجه‌ی بالای قابلیت اطمینان برسد، و وارد مرحله‌ی تأییدپذیری شود.

متأسفانه در ایران به دلیل نبود درک درست از فرایند تاریخ شفاهی، بیشتر مراکز مطالعاتی و نهادهای متولی تاریخ شفاهی آنچه منتشر می‌کنند متن‌های خام و فاقد اعتبار است؛ و در آینده بلایی که در داوری‌ها و ارزیابی‌ها بر سر انتشار متن مصاحبه روایت‌سازی و اعتبار سنجی نشده‌ی دکتر ظریف آمد بر سر آن‌ها نیز آوار خواهد شد.

در مصاحبه منتشر شده ظریف، اشکال بر سر اصل و اساس پروژه تاریخ شفاهی نیست، بلکه اشکال بر اختلالی است که بدون در نظر داشتن دیگر مراحل فرایند تاریخ شفاهی این طرح رخ داد، و متن مصاحبه بدون طی مرحله روایت‌سازی منتشر شد به راستی دریغ و درد است که به سبب ندانم‌کاری اصل چنین پروژه‌ای آسیب ببیند، و حافظه تاریخی یک ملت از داده‌ها و اطلاعات آن تهی گردد، که اگر چنین شود و این نمط بر دیگر پروژه‌های تاریخ شفاهی سرایت کند، نه از حافظه جمعی چیزی می‌ماند، و نه هویتی برای دفاع در تاریخ.

پیشنهاد است به جای توقف پروژه ارزشمند «تاریخ شفاهی دولت تدبیر و امید»، منافذ و مفرهای نُشت و درز مصاحبه‌های خام مسدود، و متخصصان و خبرگان تاریخ شفاهی، برای صحت‌سنجی پای کار آورده شوند. این توصیه‌ای است به تمام نهادها و مراکز مطالعاتی و تحقیقاتی دست‌اندرکار تاریخ شفاهی در ایران.

لطفاً صورت مسأله را پاک نکنید. آسیب‌شناسی را دریابید.

## قاب نقاشی